

Van Veen Advocaten

Minderjarige cliënten en hun ouders: het juridisch kader

Sprekers:

mr M.W. Riezebosch

mr R.F. Vonk

Onderwerpen

1. Toelichting diverse begrippen zoals gezag en voogdij;
2. Informatieverstrekking door behandelaar over minderjarige patiënt aan ouders
3. Wettelijk kader (Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst)

Gezag I

Artikel 1:245

- Minderjarigen staan onder gezag (lid 1)
- Onder gezag wordt verstaan ouderlijk gezag danwel voogdij (lid 2)
- Ouderlijk gezag wordt door de ouders gezamenlijk of door één ouder uitgeoefend. Voogdij door een ander dan een ouder uitgeoefend (lid 3)

Gezag II

Definitie gezag: artikel 1:247:

- Plichten en rechten kinderen te verzorgen en op te voeden (lid 1)
- Verzorging en opvoeding is de zorg en verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid (lid 2)

Gezag III

Uitoefening gezag: artikel 1:251

- Tijdens huwelijk door ouders gezamenlijk (lid 1);
- Na ontbinding huwelijk (anders dan door dood of scheiding van tafel en bed) door ouders gezamenlijk, tenzij de rechter anders bepaalt (lid 2).

Gezag IV

Gezagsregister:

- Artikel 1:244
- Openbaar
- Informatie op te vragen bij Griffie Rechtbank
- Niet 100% volledig

Vervangende toestemming

Artikel 1:264

- Indien een medische behandeling van een minderjarige jonger dan 12 noodzakelijk is om ernstig gevaar voor diens gezondheid te voorkomen en de ouder die het gezag heeft zijn toestemming daarvoor weigert, kan deze toestemming op verzoek van de stichting (....)(lees: Jeugdzorg) worden vervangen door die van de kinderrechter
- Niet geschreven voor minderjarigen tussen 12 en 16, wel toepasbaar.

Recht op informatie van ouders

- Vanwege noodzaak om beslissingen als wettelijk vertegenwoordiger te kunnen nemen;
- Recht op informatie op grond van artikel 1:377b voor niet met gezag belaste ouders jegens de ouder met gezag;
- Recht op informatie op grond van artikel 1:377c voor niet met gezag belaste ouders jegens derden;
- Ouder zonder gezag: recht op informatie, geen inzagerecht.
- Oppassen voor waardeoordelen.

Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst

- Onderdeel van Burgerlijk Wetboek (artikelen 7:446 – 7:468 BW)
- Algemene bepaling inzake overeenkomsten van toepassing (met name boek 3 en boek 6)
- Voorbeeld: LJN: BG8151 (bevalling) Rb Rotterdam, bewijsopdracht tot geven van opdracht.
- Voorbeeld: Arm optillen voor injectie (impliciet).

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling I

- Artikel 7:447: minderjarige vanaf 16 jaar is handelingsbekwaam inzake WGBO
- Artikel 7:450 lid 1: Patiënt moet toestemming geven.
- Artikel 7:450 lid 2: Patiënt tussen 12 en 16, minderjarige + ouders toestemming. Uitz: indien ernstig nadeel patiënt, of weloverwogen beslissing minderjarige.
- Dus, bij kinderen tot 12 alleen toestemming van ouders.

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling II

- Artikel 7:450 lid 3: schriftelijke mededelingen van patiënten ouder dan 16 die nu hun belangen niet meer kunnen beoordelen (maar tijdens verklaring wel) dienen door hulpverleners te worden opgevolgd, behoudens gegronde redenen van de hulpverlener.
- Voorbeeld: non-reanimatieverklaring.

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling III

Geen toestemming nodig (artikel 7:466 BW)

- indien onverwijlde uitvoering van de verrichting kennelijk nodig is teneinde ernstig nadeel van de patiënt te voorkomen (lid 1);
- indien de verrichting niet van ingrijpende aard is (lid 2).

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling IV

Relevante rechtspraak:

- LJN: AU7140 Rechtbank Almelo 30 september 2005. 13-jarige, licht autistisch, OTS, zelf akkoord, ouder niet akkoord. Vervangende toestemming verleend, analoge toepassing artikel 1:264.
- LJN: BC5102 Hof Leeuwarden 25 februari 2008. 13-jarige wel/geen regelmatige bloedtransfusies. Keuze kind onduidelijk, vervangende toestemming niet nodig bij voldoen informatieplicht artikel 7:448.

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling V

Rechtspraak vervolg:

- LJN:BC9143 Rechtbank 's-Gravenhage 8 april 2008. 12-jarige (voorlopige OTS) tumor in bovenarm. Moeder weigert toestemming operatie. Minderjarige loyaliteitsconflict, maakt officieel geen keuze. Vervangende toestemming gegeven.

Toestemming tot verrichten van geneeskundige behandeling VI

Beide ouders gezag, beide ouders toestemming.

- Uitzondering: eenvoudige ingreep.
Toestemming aanwezige ouder is voldoende.
- Bij impasse, procedure tussen ouders op grond van artikel 1:253a.

Dwaze vaders

- Dubbele toestemming ook in belang behandelaar
- Vooraf vragen in belang van de minderjarige

De dagelijkse praktijk

Tips:

- Standaard vragenformulier inzake ouderlijk gezag/voogdij bij eerste gesprek;
- Duidelijke opdrachtbevestiging (ook belangrijk in verband met kosten).

Vragen?

- Kan altijd via mail, brief, of telefoon;
- Tijdens forumdiscussie.

Bedankt voor uw aandacht namens:

- M.W. (Ria) Riezebosch, tel. 0318-687877,
r.riezebosch@vanveen.com
- R.F. (Richard) Vonk, tel. 0318-687818,
r.vonk@vanveen.com
- Voor algemene informatie: www.vanveen.com

Gegevens boek

Titel: Gezondheidsrecht begrepen
Auteur: Lydia Janssen
Uitgeverij: Lemma, maart 2008
ISBN: 978.90.5931.078.0